

د نبوي سیرت بې شمېره گټې) ۳

لیکنه: مولوي عنايت الله علمي

د رسول الله صلی الله علیه وسلم د سیرت د بیانولو، لیکلو، اورېدلو او زده کولو څخه یواځې دا غرض او مقصد نه دی چې د تاریخ په قصو خبر سو یا دا چې عجیبي او غریبي قصې یا نادره معلومات بیان سي، نو ځکه موږ مسلمانانو ته دا نه ښایي چې د سیرت اورېدل او زده کول د تاریخ پر قسم واورو یا ځان په خبرکړو او سیرت ته هم په داسې سترګه وکتل سي لکه د یوه خلیفه ژوند یا د یوه پاچا تاریخ یا د تیري سوي زمانې معلومات، بلکه د سیرت د بیانولو، لیکلو، اورېدلو او زده کولو څخه مقصد او غرض دا دی چې یو مسلمان د اسلام د حقیقت تصور وکړي، هغه اسلام چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د ژوند څخه یې مبادي او احکام، قواعد او اساس را وتلي او استنباط سوي دي .

زه به دلته د رسول الله صلی الله علیه وسلم د سیرت د پوهېدلو او زده کولو لږ څه فایدې په اختصار سره درته بیان کړم .

اول: د رسول الله صلی الله علیه وسلم نبوي شخصیت پېژندل، که څوک د رسول الله صلی الله علیه وسلم د ژوند په هغو کیفیتو او حالاتو خبر سي چې پر رسول الله صلی الله علیه وسلم تېرېدل دا به یې یقین سي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم یواځې عبقری یا نابغه نه ؤ چې د ده صلی الله علیه وسلم نبوغ، دئ صلی الله علیه وسلم په خپل قوم کې لوړ او دغه مقام ته ورساوه، بلکه تر نبوغ او عبقریت د مخه د الله جل جلاله رسول دی چې الله عزوجل یې په وحيو سره تائید او تاکید کاوه او الهي توفیق ور سره ملګری ؤ، نو موږ محمد صلی الله علیه وسلم د رسول الله صلی الله علیه وسلم په صفت سره پېژنو او ایمان پر لرو.

دوهم: د سيرة د پوهېدلو دوهمه فایده دا ده: چې انسان په خپل حضور کې د کامیابه ژوند د ټولو امورو دپاره، بلکه د شرافت د ژوند دپاره یو اعلیٰ مثال و ويني، چې د هغه صلی الله علیه وسلم ژوند د خپل ځان دپاره قانون او تګ لاره وګرځوي، په هغه پوري لاس ونیسي او په هغه پسي اقتداء وکړي، په دې کې هیڅ شک نسته که یو انسان هر څومره په یوه مثل اعلیٰ پسي وګرځي، په یوه داسې رهنما او لار ښوونکي پسي وګرځي چې د ژوند په ټولو چارو کې دي کامل او مثل اعلی وي.

بېله شکه دغه پوره والی او کمال د رسول الله صلی الله علیه وسلم په ژوند کې پیدا کولای سي، ځکه الله جل جلاله د ټولو هغو انسانانو دپاره چې د الله جل جلاله د رحمت او د آخرت د ورځی د کامیابی امید لري، قُدوه او لار ښوونکی بللی دی، الله عزوجل فرمایي:

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا [الاحزاب / ۲۱]

درېیم: د رسول الله صلی الله علیه وسلم د سیرت د خبرېدلو او زده کولو په واسطه انسان د کتاب الله په مفاهمو او مقاصدو پوهېدلای سي، ځکه د قرآن مجید د ډیرو آیاتو ترجمه په هغو واقعاتو او حوادثو سره معلومېږي کوم چې دغه آیاتونه د هغو واقعو او حادثو په وخت او باره کې نازل سوي دي، نو ترڅو چې و چاته د هغو واقعاتو حالات نه وي معلوم د قرآن مجید په معنی او مقصد هم نه سي پوهېدلای، ځکه د قرآن کریم ډیر آیاتونه د یوې خاصې واقعي یا خاص بیان دپاره چې په هغه وخت پورې تعلق لري نازل سوي دي، نو ځکه ترجمه یې هم تر هغو نه سي معلومېدلای چې وخت د نزول او سبب د نزول یې معلوم نه سي او د آیاتو د نزول سببونه تر هغو نه سي معلومېدلای تر څو چې د محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم ژوند او سیرت را معلوم نه سي .

څلورم: د سیرت په معلوماتو سره مسلمان د اسلامي صحي ثقافت او معرفت ډیره حصه یو ځای کولای سي، په دې کې هېڅ شک نسته چې د اسلام د مبادیو د پوهېدلو دپاره که دین دی که عقیده، که احکام دي که اخلاق، د رسول الله صلی الله علیه وسلم ژوند یو روښانه مجسد تصویر دی.

پنځم: د رسول الله صلی الله علیه وسلم په سیرت پوهېدل د یوه اسلامي معلم او واعظ دپاره د تعلیم او تربیې په باره کې یوه ژوندی نمونه او لارښوونه ده، ځکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یو فاضله معلم، صادق ناصح او مهربانه مربی ؤ، د دعوت په مختلفو مرحلو کې یې د تعلیم او تربیې وړ او مناسب طریقې استعمالولي .

پر دې ټولو سربېره د رسول الله صلی الله علیه وسلم په ژوند کې د انسانیت ټول اړخونه که اجتماعي دي که فردي داخل او شامل دي، یو انسان په هر حالت کې که یو مستقل فرد وي یا د ټولنې یوه فعاله عضوه وي، د خپلې پوره کامیابی دپاره د رسول الله صلی الله علیه وسلم و متابعت ته اړ او محتاجه دی، ځکه د

رسول الله صلى الله عليه وسلم ژوند مور ته د يوه مستقيم يا پر لار برابر حُوان د سلوک او اخلاقو بېمثاله نمونې رانېږي، چې د خپل قوم او ملګرو سره څومره امين او څومره صادق ؤ.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم ژوند د يوه واعظ په صفت يوه بېمثاله نمونه دی چې خلک يې د الله جل جلاله ولاري ته په حکمت او موعظه حسنه سره ور بلل او خپل ټول طاقت يې د رسالت د رسولو په لار کې مصرفاوه.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم ژوند د يوه دولت د رئيس او حاکم دپاره ښه لار ښوونکى دی چې په څومره هوښياري او حکمت سره يې کارونه مخ ته بېول، د رسول الله صلى الله عليه وسلم ژوند د يوه مثالي او حق پرسته مېړه دپاره لار ښوونکى دی چې د خپلي ښځې سره بايد څنگه ژوند او گذاره وکړي، د رسول الله صلى الله عليه وسلم ژوند د يوه پلار دپاره په عاطفه او مهرباني کې لار ښوونکى دی، رسول الله صلى الله عليه وسلم د زوجاتو او اولادو په حقوقو او واجباتو کې دقيق عدل کاوه، د هر چا حق يې د هغه د حاله سره سم او پوره ورکاوه.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم ژوند د يوه حربي قومندان او صادق امر دپاره لار ښوونکى دی.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم ژوند د يوه جامع مسلمان دپاره هغه چې په خپل ژوند کې صحي تقسيم اوقات او په معاملو کې عدل ولري لار ښوونکى دی چې څومره د خپل رب عبادت وکړي او په عين وخت کې د خپلي کورنۍ او ملګرو سره لطيف او د ښه طبيعت خاوند وي.

داسې نور ډير مثالونه سته، که غواړې چې بختور او کاميابه ژوند ولري نو خامخا د رسول الله صلى الله عليه وسلم په ژوند ځان خبرکړه او متابعت يې وکړه، ځکه د رسول الله صلى الله عليه وسلم په ژوند خبرېدل بل څه نه دي بېله دغه انساني اخلاقو ښکاره کول، چې دغه ټول اخلاق په هغه بېمثله نمونه او کامل بشر کې سره يو ځای سوي وه او موږ يې خامخا و متابعت ته ضرورت لرو، که غواړې چې په دنيا او آخرت کې کاميابه او بختور ژوند ولري د رسول الله صلى الله عليه وسلم متابعت کوه.

ماخذ: د سرور کائينات صلى الله عليه وسلم ژوند

